

Rapor: Kesinti'sizlik

Hopa, doğası, tarihi ve kültürel birikimiyle dikkat çeken bir yerleşim olmasına rağmen, modern şehir hayatının getirdiği çevresel ve yapısal sorunlarla mücadele etmektedir. Kentleşme süreci, kırdan gelen geleneksel yaşam biçimlerinin ve ekosistemlerin kent yaşamıyla uyum içinde olmasını zorlaştırmakta; altyapı eksiklikleri, plansız yapılaşma ve ulaşım dair yetersizlikler gibi faktörler, şehirdeki doğal akışı **kesintiye** uğratmaktadır. Kırsal alanın organik yapısı, kent yaşamına entegre edilemediği için, bir uyumsuzluk ortaya çıkmakta ve kırsal kültür ile kentsel ihtiyaçlar arasında çatışmalar yaşanmaktadır. Bu durum, kentin hem fiziksel yapısında hem de toplumsal dokusunda **tahribata** yol açmakta ve bütüncül bir yaşam alanı oluşmasını engellemektedir.

Kırsal alanlardan doğarak ilçe merkezine akan dereler, Hopa'nın hem ekolojik döngüsünün hem de toplumsal yaşamının ayrılmaz bir parçasıdır. Ancak, yoğun tarımsal faaliyetler ve kontrolsüz kentleşme, bu derelerin ekosistemlerini tehdit etmekte; su kalitesini düşürmekte ve doğal yaşamı olumsuz etkilemektedir. Bu durum, Hopa'nın kırsal ve kentsel alanları arasındaki dengelerde ciddi problemlere yol açmakta ve bölgenin yaşam kalitesini düşürmektedir. Giderek artan bu problemler, sadece doğal kaynakların değil, aynı zamanda toplumsal bağların

ve yerel kültürün korunmasını da gerektiren bütüncül bir yaklaşımı **parçalı** hale getirmiştir. Bunun yanı sıra, özellikle yoğun yağış dönemlerinde Hopa Deresi'nde meydana gelen taşkınlar, hem ekolojik hem de toplumsal açıdan önemli riskler oluşturmaktadır. Geçmişte yaşanan taşkın olayları, dere yatağındaki doğal akışın bozulmasının ve yapılaşmanın dere taşkın alanlarını daraltmasının bir sonucu olarak şiddetlenmiştir. Bu tür taşkınlar, sadece altyapıyı değil, aynı zamanda yerel halkın günlük yaşamını, tarım alanlarını ve kıyı ekosistemini de olumsuz etkilemektedir.

"Kesinti-sizlik"

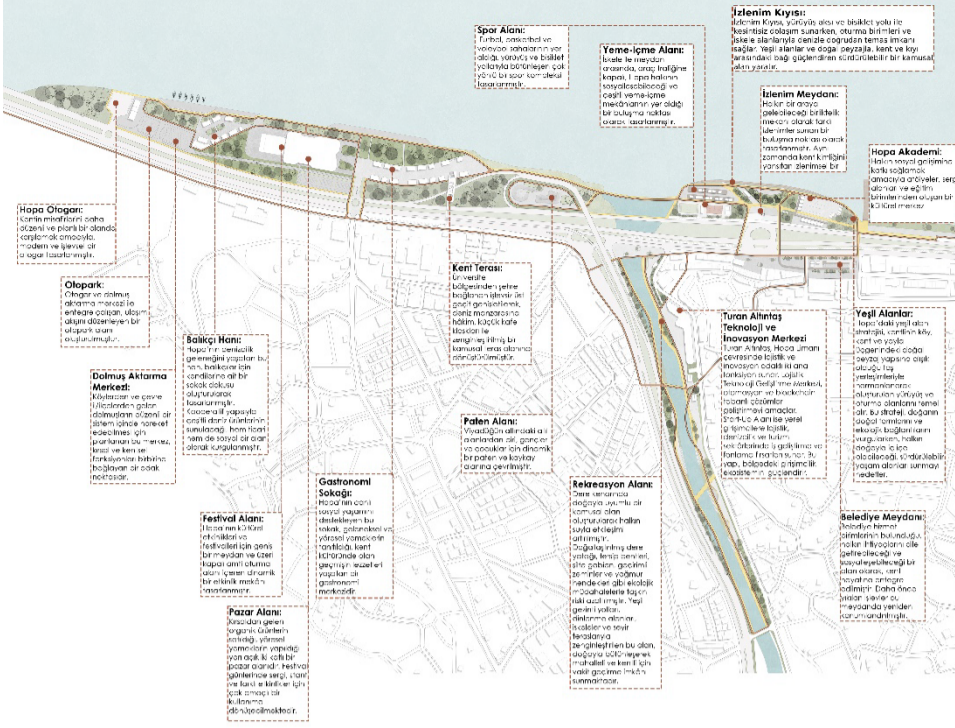
Doğal döngülerin, kültürel ve toplumsal akışın birbiriyle simbiyotik bir ilişki kurarak ve bir bütünlük içerisinde entegre şekilde devam etmesini ifade eder.

Kesinti-sizlik, Hopa'nın doğal, tarihi ve kültürel dokusunu bölünmeden, kesintiye uğramadan sürdüren bir bütünlük anlayışıdır. Kırsal ve kent arasındaki uyumu koruyan, ekosistemlerin devamlılığını destekleyen, geçmişin izlerini geleceğe taşıyan bir mekânsal ve toplumsal akıştır. Fiziksel sınırları aşan, ruhsal ve kültürel sürekliliği esas alan bir kentleşme yaklaşımıdır."

Misyon:

Bu kentsel tasarım projesinin misyonu, Hopa'da kırdan kente ve kıyıya kadar uzanan doğal, tarihi ve kültürel bütünlüğü sürdürülebilir bir şekilde koruyarak, yaşam kalitesini artırmak ve toplumsal bağları güçlendirmektir. Proje, kırsal alanların doğal su kaynaklarını, yeşil alanlarını ve ekosistemini bütüncül bir şekilde kentin dokusuna entegre ederken, aynı zamanda tarihin ve kültürün izlerini koruyarak bu değerlerin kent yaşamında canlı kalmasını amaçlamaktadır.

Kırdan gelen **kılcal** dere bağlantılarıyla kentte birleşip kıyıya akan dereler gibi, kırsal alandaki kültür, tarih, yeşil alanlar ve insan hareketliliği de **kesintisiz** bir şekilde kent yaşamına akmalıdır. Su kaynaklarının kırsaldan kent merkezine ve kıyıya kadar akışını sağlayarak doğanın döngüsünü **akışkan** hale getirirken, aynı şekilde kültürel ve sosyal dinamiklerin de bu akışa dahil edilmesi hedeflenir. Yeşil alanların kent içindeki sürekliliği ve tarihî unsurların korunmasıyla, geçmişin mirası ve doğal güzellikler geleceğe taşınacak ve kırsal, kentsel ve kıyı alanları arasında güçlü bir bağ kurulacaktır. Bu sayede, toplumsal yaşamın her yönüyle zenginleştiği, sürdürülebilir ve **kesintisiz** bir şehircilik anlayışı hayata geçirilecektir.

Projenin temel amaç ve hedefleri şu şekildedir;

Amaç 1- Transit Akışkanlık

Hopa'nın Gürcistan sınırında bulunması ve gümrük kapısına sahip olması nedeniyle, Doğu Karadeniz Sahil Yolu boyunca limana ulaşmak için bekleyen tırların yol üzerindeki yoğunluğunu azaltmak ve bu soruna alternatif çözümler üretilmesi

Hedef 1:

- Limanın gelecekte bölge için ekonomik ve stratejik bir gelişim noktası olacağı göz önünde bulundurularak limanın büyütülmesi
- Liman çevresinde tır trafiğini düzenlemek amacıyla Liman bölgesinde geniş bir tır parkı inşa edilmesi

Amaç 2- Hidronomi

Başköy, Yoldere, Hendek ve Başoba gibi köylerden

başlayarak birleşen derelerin oluşturduğu Sundura Deresi'nin ekosistemine zarar veren sorunların azaltılması ve çözüm üretilmesi, özellikle aşırı yağışlar ve dere yataklarının doğal akışını bozan müdahaleler nedeniyle Sundura Deresi'nde meydana gelen taşkınların önüne geçilmesi, bu taşkınların altyapıya, tarım alanlarına ve yerleşim bölgelerine verdiği zararların en aza indirilmesi, aynı zamanda ekolojik dengeyi koruyacak çözümler üretilmesi

Hedef 2:

- Sundura deresinde ve kollarının birleşim noktalarında ekolojik dere ıslah projeleri geliştirilmesi
- Sundura Deresi'nde yağmur hendekleri, tersip bentleri ve bypass kanalları ile taşkın önleyici önlemlerin alınması
- Köylerde organik tarımı teşvik ederek kimyasal gübre ve pestisitlerin derelere karışmasının engellenmesi

Amaç 3 - Kıyı Kimliği -

Hopa'nın en önemli kentsel değeri olan deniz kıyısı üzerinden kent kimliğini yeniden güçlendirilmesi

Hedef 3:

- Kıyı alanlarının daha etkin ve sürdürülebilir kullanımının sağlanması
- Kentin giriş bölümüne (doldurma alan) otoparkın taşınarak, bu alanın kent ziyaretçileri için ilk deneyim noktası olarak düzenlenmesi
- Kent kimliğini tanıtmak amacıyla kırdan gelen yaşamın bu alana taşınması; organik pazarlar, geleneksel yiyecek alanları ve el sanatları atölyelerinin vs. tasarlanması
- Kıyı bölgesine kültürel yaşamı canlandıracak işlevler yerleştirilerek sosyal etkileşiminin artırılması
- Kıyı ve liman etkileşiminin güçlendirilerek, Hopa'nın deniz ticareti ve balıkçılıktan daha fazla yararlanması sağlanarak amacıyla balıkçılık kooperatifinin kurulması

Amaç 4 – Harmoni –

Hopa kentinde, araç trafiğinin yaya hareketliliği üzerindeki baskısının azaltılarak, yolların yalnızca taşıt geçişine odaklanan yapısının dönüştürülmesi; yaya ve araç trafiği arasındaki dengenin sağlanması. Yol kesintilerini, geçiş zorluklarını ve ulaşım bütünlüğünü bozan engellerin ortadan kaldırılarak, kent içinde erişilebilir, güvenli ve akıcı bir ulaşım ağının oluşturulması

Hedef 4:

- Kentin en yoğun yaya geçiş noktalarında, yaya güvenliğinin ön planda tutularak yaya geçitlerinin ve bisiklet yollarının tasarlanması, Bu yollar, hem yaya hem de bisiklet kullanıcılarının güvenli ve kesintisiz bir şekilde hareket etmelerinin sağlanması için optimize edilmesi
- Kullanılmayan üst geçit için daha verimli bir ulaşım çözümü sağlanması amacıyla yeniden tasarlanması, Bu yeni üst geçit, sadece geçiş alanı olarak değil, aynı zamanda kent terası işlevi görerek sosyal etkileşim alanları yaratacak şekilde planlanması

Amaç 5 – Entegrasyon-

- Hopa'daki otopark kapasitesinin yetersizliği ve kentlinin düzensiz park etme alışkanlıkları nedeniyle yaşanan trafik sıkışıklığının azaltılması, araç sahiplerinin ve yayaların güvenliğini sağlanması

Hedef 5:

- Hali hazırdaki şeritlerin birbirini takip etmemesi ve şerit sayılarındaki tutarsızlıkların giderilmesi,
- Park alanlarını etkin bir şekilde planlayarak kullanım verimliliğini artırılması,

- Mevcut otopark alanlarının iyileştirilmesi ve yeni otopark alanlarının stratejik noktalarda oluşturulması,

Amaç 6 - Yerel Ekosistem

Hopa'nın yerel ekonomisini güçlendirmek amacıyla alternatif ticaret alanları oluşturulması, kırsal kalkınmayı desteklemek ve üreticileri kooperatif birlikleri aracılığıyla güçlendirilmesi sürdürülebilir ekonomik büyümenin sağlanması, Bölgenin doğal ve kültürel kaynaklarının değerlendirilerek yerel üretimin teşvik edilmesi, ticaretin çeşitlenmesi ve ekonomik dayanıklılığın artırılması

Hedefler:

- Yerel üreticilerin bir araya getirilmesi, tarım, el sanatları ve gıda sektöründe kooperatifler kurulması; üreticilere pazarlama, lojistik ve finansal destek sağlanması,
- Yerel pazar yerleri, açık hava pazarları ve kıyı bölgesinde satış noktaları oluşturularak üreticilerin doğrudan tüketiciyle buluşmasının sağlanması,
- Balık mezatları, deniz ürünleri kooperatifleri ve lojistik altyapıları geliştirilerek deniz ticaretinin artırılması, limanın bölgesel ticaretin merkezi haline getirilmesi,
- Hopa'ya özgü gastronomi ürünlerinin ve kültürel değerlerin ön plana çıkarıldığı festivaller, yemek pazarları ve deneyim alanlarının oluşturularak turizmin ekonomik kalkınmanın bir unsuru haline getirilmesi,
- Organik tarımın teşvik edilerek kimyasal kullanımının azaltılması, yerel çiftçilere eğitimler verilerek sürdürülebilir tarım yöntemlerinin yaygınlaştırılması,
- Yerel üreticilerin ürünlerini daha geniş kitlelere ulaştırabilmesi için e-ticaret platformları, mobil uygulamalar ve dijital pazarlama stratejilerinin geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Mekânsal Süreklilik ve Kültürel Hafıza

Hopa'nın tarihsel, kültürel ve doğal dokusunu bütüncül bir şekilde ele alan "Kesinti-sizlik" projesi kapsamında, kentin geçmişten günümüze taşınan değerlerini mekânsal tasarımlarla günümüz yaşamına entegre etmek amaçlanmaktadır. Bu bağlamda, Hopa Meydanı'nda geliştirilecek tasarım, bölgenin mimari mirasını soyut bir dille yeniden yorumlayarak, farklı kültürlerin bir arada yaşamasını simgesel bir biçimde yansıtmayı hedeflemektedir.

Doğu Karadeniz bölgesinde, özellikle Hopa ve çevresindeki geleneksel yapılarda taş ve ahşabın uyumlu birlikteliği dikkat çeker. Bölgenin sert iklim koşullarına dayanıklı ve estetik açıdan zengin bu malzemeler, geçmişten günümüze geleneksel yapı cephelerinde farklı tekniklerle uygulanmış ve özgün bir mimari karakter oluşturmuştur. Ancak, bu özgün cephe kimliği, günümüz yapılaşma süreçlerinde giderek silikleşmekte ve kent hafızasındaki yeri azalmaktadır.

Bu noktada, Hopa Meydanı için önerilen alt ölçekli tasarım fikri, geleneksel taş ve ahşap birleşimlerinden ilham alarak cephelerde gördüğümüz bu estetik öğeleri zemine taşımayı amaçlamaktadır. Cephelerdeki taş ve ahşap birleşimlerinin soyutlanarak meydan zemininde desenler halinde işlenmesi, hem kentin mimari geçmişine referans vermekte hem de yeni bir mekânsal kimlik oluşturmaktadır. Bu yaklaşım, geçmişin izlerini sadece dikey yüzeylerde değil, aynı zamanda kamusal alanın yatay düzleminde de görünür kılarak, geçmiş ve günümüz arasında fiziksel bir bağ kurmayı mümkün kılmaktadır.

Hopa'nın sosyal yapısına bakıldığında, kentte farklı kültürel toplulukların birlikte yaşadığı görülmektedir. Hemşinliler, Rizeliler, Lazlar gibi farklı etnik gruplar, Hopa'nın zengin kültürel mozağini oluşturmakta ve bu çeşitlilik, kent kimliğinin önemli bir parçası haline gelmektedir. Meydan tasarımında önerilen zemin desenleri, bu farklı kültürel toplulukların bir arada yaşamasını simgeleyecek şekilde çeşitlendirilmiştir. Geleneksel cephelerden elde edilen farklı taş ve ahşap birleşimlerinin soyut desenlere dönüştürülmesiyle oluşturulacak yüzey kompozisyonu, Hopa'da yaşayan toplulukların bir aradalığını, çeşitliliğini ve uyumunu simgesel bir dille anlatacaktır.

Bu mekânsal tasarım yaklaşımı, Hopa'nın tarihsel dokusunu ve kültürel çeşitliliğini korurken, aynı zamanda modern kent yaşamı ile geçmişin mirasını bütünleştiren çağdaş bir kamusal alan yaratmayı amaçlamaktadır. Meydanın zeminini, sadece bir yüzey olmaktan çıkarak, kentin hafızasını taşıyan bir anlatı mekânına dönüşecektir. İnsanların üzerinde yürüdüğü, bir araya geldiği ve vakit geçirdiği bu alan, farkında olmadan geçmişle bir bağ kurmalarını sağlayacak ve Hopa'nın kültürel sürekliliğini hissettiren bir deneyim sunacaktır.